

Dôvodová správa – osobitá časť

Predmetom predloženej Dohody, ktorou sa mení Zmluva, ktorou sa zriaďuje Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „Dohoda“) je zmena odôvodnení 4, 7, 8, 10 až 14, 16, 17, vloženie nových odôvodnení 5a, 5b, 9a, 11a, 11b, 15a, 15b, zmena článkov 3 až 7, 12 až 17, 19, 20, 21, 30, 37, 38, 45, vloženie nových článkov 18a a 40 a prílohy III a prílohy IV Zmluvy, ktorou sa zriaďuje Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „Zmluva“).

K článku 1 Dohody (Zmeny Zmluvy, ktorou sa zriaďuje európsky mechanizmus pre stabilitu):

Časť A – Zmeny v preambule Zmluvy

Upravuje pôvodné odôvodnenia 4,7,8,10 až 14, 16,17 a vkladá nové odôvodnenia 5a, 5b, 9a, 11a, 11b, 15a, 15b. Z obsahového hľadiska dochádza k zmene pri nových odôvodneniach.

Nové odôvodnenie 5a) popisuje priebeh rokovaní na úrovni Euroskupiny a samitov eurozóny, ktoré sa viedli k súčasnej podobe textu Dohody. Text pripomína, že na samite eurozóny dňa 29.júna 2018 hlavy štátov alebo predsedovia vlád členských štátov, ktorých menou je euro, vyhlásili, že Európsky mechanizmus pre stabilitu (ďalej len „ESM“) poskytne jednotnému fondu na riešenie krízových situácií (ďalej len „SRF“) spoločný zabezpečovací mechanizmus.

Nové odôvodnenie 5b) popisuje budúcu spoluprácu medzi ESM a Európskou komisiou v rámci aj mimo programov finančnej pomoci.

Nové odôvodnenie 9a) upravuje fungovanie úverovej linky medzi členskými štátmi Európskej únie (ďalej len „EÚ“), ktorých menou nie je euro a ktoré nadviazali úzku spoluprácu s Európskou centrálnou bankou (ECB) v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 1024/2013.

Podľa nového odôvodnenia 11b) môže byť stabilizačná podpora ESM poskytnutá len tým členským štátom, ktorých dlh je považovaný za udržateľný a ktorých schopnosť splácať dlh voči ESM je potvrdená.

V odôvodnení 13 sa dopĺňa veta, ktorá určuje, že úvery zabezpečovacieho mechanizmu poskytované Jednotnej rade pre riešenie krízových situácií (ďalej len „SRB“) majú mať postavenie prednostného veriteľa, podobne ako iné úvery ESM.

Nové odôvodnenie 15a) odkazuje na Zmluvu o fungovaní EÚ a jej ustanovenia ohľadom koordinácie hospodárskych politík členských štátov.

V novom odôvodnení 15b) sa ustanovuje, že rýchle a efektívne rozhodovanie v rámci spoločného zabezpečovacieho mechanizmu je pre zabezpečenie účinnosti kľúčové.

Časť B – Zmeny v článkoch Zmluvy

Článok 1 časť B. Dohody upravuje pôvodné články 3 až 7, 12 až 17, 19, 20, 21, 30, 37, 38, 45, vkladá nový článok 18a a Prílohy III a IV.

Pôvodné znenie článku 3 (Cieľ) je nahradené novým znením, kde sa dopĺňa možnosť ESM sledovať a posúdiť makroekonomickú a finančnú situáciu svojich členov, vrátane udržateľnosti ich verejného dlhu a poskytnúť zabezpečovací mechanizmus SRB pre SRF.

V novom znení článku 4 odsek 4 (Štruktúra a hlasovacie práva) došlo k formálnej úprave znenia, ktoré sa týka

núdzového postupu hlasovania. Dohoda upravila názov „Komisia“ na „Európska komisia“ a ujasnila, že tento článok odkazuje na článok 3 tejto Zmluvy. Z obsahového hľadiska tak nedošlo k žiadnej zmene.

Pôvodný článok 5 ods. 4 (Rada guvernérov) sa dopĺňa o možnosť prizvať predstaviteľov členských štátov, ktorí sa spolu s ESM zúčastňujú na financovaní zabezpečovacieho mechanizmu pre SRF, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na zasadnutí rady guvernérov, pri rokovaní o tomto mechanizme. Pôvodný článok 5 odsek 6 sa dopĺňa o možnosti, kedy rada guvernérov prijíma rozhodnutia súvisiace so zavedením zabezpečovacieho mechanizmu vzájomnou dohodou (jednohlasne).

Pôvodný článok 6 ods. 3 (Správna rada) sa dopĺňa o možnosť prizvať predstaviteľov členských štátov, ktorí sa spolu s ESM zúčastňujú na financovaní zabezpečovacieho mechanizmu pre SRF, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na zasadnutí správnej rady, pri rokovaní o tomto mechanizme.

Do článku 7 ods. 4 (Generálny riaditeľ) sa dopĺňa veta o tom, že generálny riaditeľ a zamestnanci ESM sú zodpovední len ESM a pri vykonávaní svojich úloh sú úplne nezávislí.

Článok 12 (Zásady) je doplnený o možnosť ESM poskytovať zabezpečovací mechanizmus pre SRF bez toho, aby tým boli dotknuté právne predpisy EÚ a právomoci inštitúcií a orgánov EÚ.

Článok 12 ods. 3 sa týka doložiek o spoločnom postupe v rámci štátnych cenných papierov. Tieto doložky umožňujú, aby zmeny podmienok štátnych cenných papierov podliehali väčšinovému hlasovaniu ich držiteľov. Štátne dlhopisy sa zvyčajne delia na niekoľko rôznych emisií, resp. sérií. Nové doplnenie článku 12 ods. 3 zavádza jedno spoločné hlasovanie držiteľov týchto dlhopisov na úrovni všetkých sérií. Tým sa znižuje riziko „zadržiavania“, kedy by menšinová skupina majiteľov dlhopisov mohla zablokovať reštrukturalizáciu, a teda aj potenciálne riešenie dlhovej krízy. V revidovanej Zmluve sa členovia ESM zaviazujú zaviesť toto jednotné hlasovanie do nových štátnych dlhopisov eurozóny vydaných od 1. januára 2022.

V súlade s posilňovaním úlohy ESM dopĺňa nové znenie článku 13 (Postup na udelenie podpory pre stabilitu), že po novom je aj generálny riaditeľ poverený, aby spolu s Európskou komisiou a v spolupráci s ECB, po prijatí žiadosti o podporu pre stabilitu, plnili úlohy vymenované v článku 13 ods. 3, uzatvorili memorandum o porozumení a monitorovali dodržiavanie podmienenosti, na ktorú viazaný nástroj finančnej pomoci. Očakáva sa, že kedykoľvek je to vhodné a možné, tieto úlohy sa vykonajú spoločne s Medzinárodným menovým fondom (ďalej len „IMF“).

Nové znenie článku 14 (Preventívna finančná pomoc ESM) vysvetľuje funkciu nástrojov preventívnej finančnej pomoci a podmienenosť viazanú na preventívnu podmienenú úverovú linku a na úverovú linku s dodatočnými podmienkami. Odkazuje tak na prílohu III, kde sú tieto kritéria stanovené. V novom znení článku 14 je tiež upravená povinnosť vyhodnocovať správu o overovaní nepretržitého dodržiavania kritérií oprávnenosti, ako aj postup pri prerušení prístupu k úverovej linke.

V súvislosti s posilňovaním úlohy ESM a s odkazom na článok 13 ods. 7, nové znenie článku 15 ods. 5 (Finančná pomoc na rekapitalizáciu finančných inštitúcií členov ESM) a nové znenie článku 16 ods. 5 (Úvery ESM) určujú, že na rozhodnutie správnej rady o vyplácaní tranží finančnej pomoci nasledujúcich po prvej tranži je nutné obdržať správu o monitorovaní dodržiavania podmienenosti ako od Európskej komisie, tak aj od generálneho riaditeľa. Podobne bolo upravené znenie článku 17 ods. 5 (Nástroj podpory na primárnom trhu), kde bola doplnená povinnosť obdržať správu v súlade s článkom 13 ods. 7 ako od Európskej komisie, tak aj od generálneho riaditeľa pri rozhodovaní o schválení vyplácania finančnej pomoci prijímajúcemu členskému štátu prostredníctvom operácií na primárnom trhu.

Nový článok 18a (Zabezpečovací mechanizmus) popisuje fungovanie zabezpečovacieho mechanizmu vo forme

revolvingovej úverovej linky, čo znamená, že každá splatená časť môže byť opätovne požičaná. Článok ďalej upravuje kritéria schvaľovania úverov a vyplácania prostriedkov v rámci mechanizmu, ktoré sú stanovené v prílohe IV, ako i postup pri rozhodovaní o úveroch a vyplácaní príslušných prostriedkov v rámci zabezpečovacieho mechanizmu. Odsek 6 vysvetľuje použitie núdzového postupu hlasovania, ktoré nastane v prípade, ak Európska komisia a ECB v samostatných posúdeniach dospejú k záveru, že neschopnosť správnej rady bezodkladne prijať rozhodnutie o úveroch a vyplácaní príslušných prostriedkov v rámci zabezpečovacieho mechanizmu by ohrozovala hospodársku a finančnú udržateľnosť eurozóny. Odsek 8 ustanovuje, že zabezpečovací mechanizmus a jeho využívanie sú podmienené splnením podmienky ustálenosti právneho rámca pre riešenie krízových situácií bánk, ktorú definuje odsek 9.

V článku 19 Zmluvy bol zmenený názov na „Prehodnotenie a zmeny zoznamu nástrojov finančnej pomoci“.

Znenie článku 20 (Cenová politika) bolo doplnené o novú úlohu ESM – poskytovanie spoločného zabezpečovacieho mechanizmu. ESM má za cieľ plne pokryť svoje finančné a prevádzkové náklady, ktoré s jeho úlohami súvisia.

V článku 21 (Úverové operácie) bolo slovo „účel“ opravené na množné číslo, aby reflektovalo, že ESM má nový cieľ, na dosiahnutie ktorého má právomoc vypožičiavať si na kapitálových trhoch.

Nové znenie článku 30 (Rada audítorov) upravuje povinnosť rady guvernérov sprístupniť výročnú správu národným parlamentom a najvyšším kontrolným inštitúciám členov ESM, Európskemu dvoru audítorov a Európskemu parlamentu.

Nový odsek v článku 37 (Výklad a urovnávanie sporov) ustanovuje, že akýkoľvek spor medzi členmi ESM týkajúci sa dodržiavania podmienky ustálenosti právneho rámca pre riešenie krízových situácií bánk stanovenej v článku 18a sa môže priamo predložiť Súdnemu dvoru EÚ.

Do článku 38 (Medzinárodná spolupráca) sa doplnila možnosť ESM spolupracovať s ktorýmkoľvek členským štátom Európskej únie na podporu svojich cieľov.

Do článku 40 sa dopĺňa odsek 4, ktorý upravuje možnosť Rady guvernérov vytvoriť dodatočnú tranžu schváleného základného imania, ktorú majú upísať niektorí alebo všetci akcionári Európskeho nástroja finančnej stability (EFSF) pomerne podľa kľúča na určenie príspevkov. S touto tranžou nebudú spojené žiadne hlasovacie práva a nesmie prekročiť maximálnu sumu zodpovedajúcu súhrnnej hodnote istiny prevedených nesplatených úverových nástrojov ENFS vynásobenej percentuálnou hodnotou nepresahujúcou 165 %. Táto dodatočná tranža súvisí s nadobúdaním práva a preberania záväzkov EFSF pod ESM (odsek 2 tohto článku).

Do článku 45 (Prílohy) boli doplnené body 3 a 4, ktoré reflektujú vznik nových príloh III a IV ku Zmluve.

Článok 1 ods. 34 Dohody vkladá do textu Zmluvy novú prílohu III (Kritériá oprávnenosti na preventívnu finančnú pomoc ESM). Príloha III definuje kritériá oprávnenosti na poskytnutie preventívnej podmienenej úverovej linky, ako je dodržiavanie kvantitatívnych fiškálnych referenčných hodnôt, absencia nadmernej ekonomickej nerovnováhy, ak je to relevantné, tak aj potvrdenie o prístupe na medzinárodné kapitálové trhy, udržateľné vonkajšie nerovnováhy a absencia výraznej zraniteľnosti vo finančnom sektore, ktorá by ohrozovala finančnú stabilitu člena ESM. Príloha III tiež určuje, že prístup k úverovej linke s dodatočnými podmienkami sa umožňuje členom ESM, ktorí nie sú oprávnení na preventívnu podmienenú úverovú linku z dôvodu nesplnenia niektorých kritérií oprávnenosti, ale ktorých všeobecná hospodárska a finančná situácia zostáva dobrá a ktorých verejný dlh je udržateľný.

Článok 1 ods. 35 Dohody vkladá do textu Zmluvy novú prílohu IV (Kritériá schvaľovania úverov a vyplácania

prostriedkov v rámci zabezpečovacieho mechanizmu). Časť 1 prílohy IV odkazuje na články Dohody, ktoré ustanovujú fungovanie zabezpečovacieho mechanizmu. Časť 2 prílohy IV vymenúva samotné kritéria schvaľovania úverov a vyplácania prostriedkov v rámci zabezpečovacieho mechanizmu ako je využitie zabezpečovacieho mechanizmu ako poslednú možnosť, dodržiavanie zásady fiškálnej neutrality v strednodobom horizonte, splnenie povinnosti všetkých strán medzivládnej dohody na územiach ktorých sa uskutočňuje príslušné opatrenie previesť do SRF príspevky prijaté od inštitúcií povolených na ich území, absencia prebiehajúceho prípadu zlyhania v súvislosti s pôžičkami SRB z ESM resp. ak prípad zlyhania banky prebieha, SRB predložila uspokojivý plán nápravy, podmienka ustálenosti právneho rámca a súlad s právnymi predpismi Európskej únie.

K článku 2 Dohody (Uloženie):

Ustanovuje, že táto pozmeňujúca dohoda sa uloží na Generálnom sekretariáte Rady Európskej únie („depozitár“), ktorý poskytne všetkým signatárom overené kópie tejto zmluvy.

K článku 3 Dohody (Konsolidácia):

Ustanovuje, že depozitár vytvorí konsolidovanú verziu Zmluvy, ktorou sa zriaďuje európsky mechanizmus pre stabilitu, a poskytne ju všetkým signatárom.

K článku 4 Dohody (Ratifikácia, schválenie alebo prijatie)

Ustanovuje, že pozmeňujúca dohoda podlieha ratifikácii, schváleniu alebo prijatiu zo strany signatárov. Upravuje tiež uloženie ratifikačných listín.

K článku 5 Dohody (Nadobudnutie platnosti a pristúpenie)

Ustanovuje deň nadobudnutia platnosti pozmeňujúcej dohody.